

UNHCR

Агентство ООН у справах біженців

ПРАВО НА
ЗАХИСТ

у партнерстві з HIAS

МОНІТОРИНГ КОНТРОЛЬНИХ ПУНКТІВ В'ЇЗДУ-ВИЇЗДУ НА СХОДІ УКРАЇНИ

1 півріччя 2020

ВСТУП	2
МЕТОДОЛОГІЯ	3
СТИСЛИЙ ОГЛЯД	4
ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ НА РОБОТУ КПВВ	5
ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ	9
МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ, ТА ПОВЕРНЕННЯ	11
ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ	12
ЧАСТОТА ТА ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕТИНУ	14
ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ	16
МІСЦЕ ПРИЗНАЧЕННЯ	18
ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ ЩОДО ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ	19
УМОВИ ОЧІКУВАННЯ	22
ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ	24
СПОСТЕРЕЖЕННЯ	25
ДОДАТОК 1. ПЕРЕТИН КПВВ У СІЧНІ-ЧЕРВНІ 2020	30

Ця публікація була розроблена за підтримки Агентства ООН у справах біженців (UNHCR). Зміст матеріалу є виключно відповідальністю БФ «Право на захист» та не може використовуватися, щоб відобразити точку зору Агентства.

Моніторинг контрольних пунктів в'їзду-виїзду на Сході України Січень – червень 2020

Цей звіт містить результати опитування, що проводилося на п'яти контрольних пунктах в'їзду-виїзду (КПВВ) між контрольованою та неконтрольованою урядом України територіями (ПУТ та НПУТ) протягом першого півріччя 2020 року. У зв'язку з карантинними обмеженнями звіт містить дані опитування з 1 січня по 17 березня. Опитування є частиною моніторингу з порушень прав постраждалого від конфлікту населення в рамках проекту: «Адвокація, захист та правова допомога внутрішньо переміщеним особам», що реалізується БФ «Право на захист» (ПнЗ) за фінансової підтримки Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН)¹. Мета опитування – дослідити причини та проблеми осіб, які подорожують між НПУТ та ПУТ, а також умови та ризики, пов'язані з перетином лінії розмежування через КПВВ. Більше статистичних даних можна знайти на онлайн-платформі опитування на КПВВ: <https://www.unhcr.org/ua/en/eecp-monitoring-2020>.

¹ Опитування проводиться регулярно з червня 2017 року.

Цей звіт ґрунтується на опитуванні осіб, які перетинають лінію розмежування через п'ять КПВВ. Важливо зазначити, що результати опитування не можуть бути екстрапольовані на всіх, хто перетинає лінію розмежування, але допомагають виявляти потреби й тенденції, а також забезпечувати доказову базу для адвокаційної діяльності. Методика збору даних була однаковою на всіх КПВВ, у період з січня по 17 березня дані були зібрані під час щотижневих регулярних візитів до кожного з п'яти КПВВ.

Опитування проводилося анонімно та на добровільних засадах. Усі опитані були проінформовані про мету опитування. Опитування проводилося у формі особистих інтерв'ю з людьми, старшими за 18 років. Монітори ПнЗ опитували цивільних осіб на КПВВ у чергах до або з ПУТ, також, слід зазначити що опитування не проводилося в автомобільній черзі та у вихідні дні. Монітори підходили до кожної четвертої людини в черзі. Якщо людина відмовлялася брати участь в опитуванні, монітори підходили до наступної четвертої особи у черзі. В опитуванні брали участь особи які подорожували до або з ПУТ. Монітори жодного разу не перетнули «нульовий блокпост» до НПУТ. Загальна кількість респондентів що подорожують в обох напрямках була майже однаковою: 54% опитаних респондентів подорожували до НПУТ, 46% до ПУТ.

СТИСЛИЙ ОГЛЯД

- У рамках заходів, спрямованих на припинення поширення COVID-19, з 17 по 22 березня люди мали можливість перетину лінії розмежування тільки у напрямку своєї прописки - НПУТ або ПУТ. Починаючи з 22 березня, КПВВ повністю призупинили свою діяльність. Відтоді лінію розмежування перетнули приблизно 14 000 осіб.
- 9 червня Україна повідомила про відновлення роботи КПВВ в Донецькій області з 10 червня, після того, як вони були закриті майже на три місяці. Проте, станом на кінець червня, всі чотири КПВВ залишаються закритими з обмеженими винятками на перетин, оскільки де-факто влада НПУТ заборонила перетин лінії розмежування. Водночас, на КПВВ «Станиця Луганська» (Луганська область) ще з початку карантину була можливість перетину лінії розмежування за заздалегідь узгодженим списком перетинаючих.
- Можливість складання зовнішнього незалежного тестування (ЗНО), залишається проблемою для дітей, які проживають на НПУТ, через складну процедуру перетину лінії розмежування. В той час як, близько тисячі подали заявки на складання ЗНО, лише понад 300 осіб перетнули лінію розмежування з 16 червня. Нещодавно прийнятий закон спрямований на поліпшення ситуації: діти з НПУТ зможуть вступати до українських ВНЗ без проходження ЗНО.
- Люди, яким вдалося здійснити перетин лінії розмежування у бік ПУТ, стикнулися з труднощами через проблеми з додатком «Дій вдома». Зокрема, ті хто має застарілі моделі телефонів та/або користувачі Київстар мали чимало проблем пов'язаних з технічними питаннями. Нестабільний Wi-Fi на КПВВ «Новотроїцьке», також, здебільшого ускладнював ситуацію. Крім того, представники ДПСУ на КПВВ «Станиця Луганська» помилково вимагали від людей підтвердити місце самоізоляції і завантажити «еталонну» фотографію безпосередньо на КПВВ, що згодом призвело до проблем з геолокацією. Люди, які не змогли встановити додаток, мали змогу переночувати у ДСНС наметі, та як правило, вирішували проблему з додатком на наступний день, або вони були відправлені на обсервацію.
- Люди, які перетинають лінію розмежування з боку НПУТ до ПУТ в Донецькій області, повинні мати відповідну прописку на ПУТ. Крім того, вони зобов'язані підписати документ на КПВВ (НПУТ) про неповернення на НПУТ до закінчення там карантину. До того ж, люди які перетинають лінію розмежування з боку ПУТ до НПУТ повинні бути відправлені на двох-тижневу обсервацію, без будь-яких альтернативних варіантів самоізоляції.
- Впровадження карантинних обмежень призвело до різкого скорочення кількості перетинів. Люди, які проживають на НПУТ не мають можливості отримати пенсії та соціальні виплати, свідоцтва про народження та смерть, придбати ліки тощо. Мешканці ПУТ що виїхали з яких-небудь особистих питань на сторону НПУТ до запровадження карантину, також не можуть повернутися додому. Воз'єднання сім'ї та доступ до місця проживання та/або лікування також є проблемами для значної кількості людей.
- У період з 1 січня по 17 березня 67 134 вразливих осіб похилого віку отримали підтримку в транспортуванні на КПВВ «Станиця Луганська» електромобілем від НУО «Проліска». Станом на 17 березня транспортні послуги були припинені у зв'язку з введенням карантинних обмежень. З 17 по 20 березня більшість служб призупинили свою роботу на всіх КПВВ: представники Координаційної групи, медичні представники, транспорт, в тому числі соціальний автобус на КПВВ «Станиця Луганська». У червні транспортні послуги були поновлені та станом на кінець місяця, загальна кількість перевезених осіб становить 69 405.
- Монітори ПнЗ повідомили про п'ять осіб, що померли на ПУТ у першій половині 2020 року, та ще один смертельний випадок на НПУТ, згідно з даними з відкритих джерел. Попередня причина смерті у більшості випадків, була пов'язана з серйозними захворюваннями.

ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ НА РОБОТУ КПВВ

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Люди мали можливість перетину лінії розмежування тільки у напрямку своєї прописки: НПУТ або ПУТ.	< 17 березня >
КПВВ на НПУТ повністю призупинили роботу.	< 21 березня >
КПВВ на ПУТ повністю призупинили роботу.	< 22 березня >
	1 квітня >
	25 квітня >
	16 травня >
	19 травня >
	30 травня >
Штаб ООС повідомив, що з 10 червня КПВВ на стороні ПУТ відновлять свою роботу.	< 9 червня >
НПУТ не надали можливість перетину.	< 10 червня >
Де-факто влада оголосила про можливе відкриття КПВВ на НПУТ з 22 червня.	< 11 червня >
	13 червня >
	13 червня >
	15 червня >
	16 - 18 червня >
	19 червня >
Гуманітарний коридор на КПВВ «Новотроїцьке» (всі наступні гуманітарні коридори проводилися на одному і тому ж КПВВ)	< 22 - 24 червня >
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	< 25 червня >
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	< 26 червня >
	27 червня >
Де-факто влада НПУТ оголосила про повне припинення роботи КПВВ на НПУТ.	< 28 червня >
	30 - 31 червня >

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

Люди мали можливість перетину лінії розмежування тільки у напрямку своєї прописки: НПУТ або ПУТ.	
КПВВ на НПУТ повністю призупинили роботу.	
КПВВ на ПУТ повністю призупинили роботу.	
Гуманітарний коридор на КПВВ «Станиця Луганська» (всі наступні гуманітарні коридори проводилися на одному і тому ж КПВВ).	
Гуманітарний коридор.	
Гуманітарний коридор.	
Гуманітарний коридор.	
Гуманітарний коридор.	
Штаб ООС повідомив, що з 10 червня КПВВ на стороні ПУТ відновлять свою роботу.	
НПУТ не надали можливість перетину.	
Де-факто влада оголосила про можливе відкриття КПВВ на НПУТ з 22 червня.	
Діти з супроводжуючою особою допускаються для проходження ЗНО без обов'язкової самоізоляції на КПВВ «Станиця Луганська».	
Гуманітарний коридор.	
Відтоді влада НПУТ де-факто дозволила перетин лінії розмежування тільки за заздалегідь затвердженими списками. Ті, хто знаходився на КПВВ на ПУТ, склали список та фізично передавали його на КПВВ на боці НПУТ. Згодом, представники НПУТ інформували людей зі списку через телефон про дозвіл на перетин.	
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	
Процедура перетину лінії розмежування стала менш ускладнена. Процес перетину КПВВ ПУТ відновлено в штатному режимі. Проте, тільки люди з реєстрацією НПУТ в Луганській області мали можливість перетину на КПВВ НПУТ, інші повинні були отримати відповідний дозвіл від де-факто влади НПУТ або будь-яке підтвердження їх постійного проживання на НПУТ.	
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком. Також відбулося засідання КМУ, на якому було запровадження рішення скасувати самоізоляцію дітям, які вступають до ВНЗ через освітні центри Донбас-Україна.	
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	
Гуманітарний коридор за раніше узгодженим списком.	

i Протягом карантинного періоду були поодинокі випадки перетину на КПВВ «Гнутове», «Майорське» та «Мар'їнка».

12 березня Уряд України запровадив карантин і затвердив низку протиепідемічних заходів спрямованих запобігти поширенню COVID-19.

Впровадження карантинних обмежень значно ускладнило пересування тисячам вимушених переселенців та інших громадян, які зареєстровані за місцем проживання на території по одну сторону лінії розмежування, однак проживають по іншу сторону, або ж тих осіб, які не змогли вчасно повернутися на інший бік лінії розмежування. Закриття КПВВ позбавило тисячі людей змоги реалізовувати основні потреби, таких як отримання соціальних виплат, пенсій, свідоцтва про народження та смерть; відвідування членів сім'ї та власне майно; дехто був відірваний від місця постійного проживання.

Люди стикалися з труднощами щодо процедури перетину КПВВ упродовж карантину. Зокрема, вони могли наразитися на небезпеку обстрілу або вибуху міни, застрягнувши на «нульовому» блок-пості. Деякі люди не маючи фінансових можливостей для забезпечення тимчасового місця проживання, були змушені жити скрізь де могли: на автовокзалі, в машині, в наметі ДСНС або ночувати просто неба. Крім того, часто люди не були належним чином забезпечені продуктами харчування, медикаментами, засобами гігієни тощо. Перш за все, люди стикалися та продовжують стикатися з «невизначеністю» щодо процедури перетину лінії розмежування через неузгодженість обох сторін та постійно мінливі обставини. Ті особи, яким вдалося перетнути лінію розмежування з боку НПУТ на ПУТ, були зобов'язані підписати документ про неповернення на НПУТ до закінчення там карантину.

Березень

- 15 березня, за декілька годин до закриття КПВВ, було оголошено що перетин лінії розмежування з цього моменту буде дозволений тільки у напрямку місця реєстрації: особи з реєстрацією на НПУТ/ПУТ могли потрапити тільки на НПУТ/ПУТ відповідно, також дозвіл на перетин могли отримати в екстрених випадках (розлука з сім'єю, критичний стан здоров'я, тощо). Починаючи з 22 березня, КПВВ (ПУТ) повністю призупинили роботу, з дуже обмеженим винятками дозволу на перетин, в той час як влада НПУТ зробила це ще днем раніше. Внаслідок чого, на всіх КПВВ наприкінці місяця спостерігалася ситуація, під час якої люди опинялися в скрутному становищі, подекуди не маючи навіть фінансової можливості для тимчасового розміщення. Найбільш критична ситуація склалася на КПВВ «Станиця Луганська»: понад 40 осіб, яким не вдалося перетнути лінію розмежування до призупинення роботи КПВВ застрягли на кілька днів на КПВВ «Станиця Луганська», не маючи змоги перетнути лінію розмежування.

Квітень

- КПВВ продовжували працювати в обмеженому режимі. Для перетину КПВВ був необхідний дозвіл з обох сторін. Однак, навіть після отримання дозволу на перетин лінії розмежування з одного боку, інша сторона могла відповісти відмовою. Тому люди були вимушені подавати заявки та чекати рішення. Протягом квітня було зафіксовано понад 200 спроб перетину лінії розмежування на п'яти КПВВ. У більшості випадків, дозвіл не був наданий, навіть попри те, що частина людей мала поважні причини для перетину.

Травень

- Протягом травня, понад 160 осіб отримали дозвіл на перетин лінії розмежування в обох напрямках. Більшість з них (156 випадків) були зареєстровані на КПВВ «Станиця Луганська» за заздалегідь узгодженим списком людей. Є певне занепокоєння щодо прозорості формування цього списку, оскільки ця процедура не була достатньо роз'яснена. За інформацією з відкритих джерел, в середині травня понад 700 осіб були включені в цей список. Першочергово, цей список орієнтується на сім'ї, члени яких потребують термінового лікування. Неможливість перетину лінії розмежування іноді змушує людей вдаватися до нелегальних способів перетину. Як наслідок, 35-мешканка Авдіївки підірвалася на міні недалеко від Докучаєвська, намагаючись перетнути лінію розмежування в обхід офіційних правил.

Червень

- 9 червня Штаб ООС повідомив, що з 10 червня починають працювати КПВВ. Втім, проблема свободи пересування через лінію розмежування залишається невирішеною: після кількох невдалих спроб перетину лінії розмежування на КПВВ «Мар'їнка» та «Новотроїцьке» стало зрозуміло, що НПУТ не пропускають жодної людини. 11 червня стало відомо про можливе відкриття КПВВ на стороні НПУТ з 22 червня. Люди, які прийшли на КПВВ, очікуючи, що КПВВ відновить свою роботу 10 червня, опинилися в глухому куті: у багатьох випадках люди залишилися на КПВВ, чекаючи, коли КПВВ на НПУТ відновлять свою роботу. 22 червня на КПВВ «Новотроїцьке» люди змогли здійснити перетин лінії розмежування в обох напрямках. З 28 червня КПВВ на НПУТ призупинили свою роботу без зазначення дати відновлення регулярного руху.
- 10 червня на КПВВ «Станиця Луганська», ДПСУ пропустили через лінію розмежування перших шістьох осіб у бік НПУТ, але люди були змушені повернутися, тому що їм не надали дозволу на перетин на стороні НПУТ. Однак, як і в попередньому місяці, людям дозволили перетнути лінію розмежування за заздалегідь узгодженим списком 13-15 червня. З 16 червня де-факто влада НПУТ дозволяє в'їзд на НПУТ тільки після заздалегідь затвердженого списку осіб. Люди, які чекають дозволу на перетин лінії розмежування з боку ПУТ, складають список тих, хто бажає перетнути лінію розмежування, та потім передають цей список на КПВВ НПУТ. Опісля, представники НПУТ, інформують людей у списку про видачу дозволу на перетин.
- На КПВВ «Новотроїцьке» понад 40 осіб застрягли на «нульовому блок-пості» через технічні проблеми із встановленням програми «Дій вдома». Загалом, виник цілий ряд проблем із встановленням додатку: (1) проблеми з інтернет з'єднанням через слабкий (або відсутність) Wi-Fi та/або мобільного зв'язку (в основному користувачі Київстар); (2) Чимало людей мають застарілі моделі смартфонів (здебільшого Lenovo) або кнопкові телефони – що часто не підтримують додаток; (3) Неправильний алгоритм активації програми: коли представники ДПСУ помилково вимагали від людей підтвердити місце самоізоляції і завантажити «еталонну» фотографію безпосередньо на КПВВ, що згодом призводило до проблем з геолокацією. Остання проблема була вирішена в кінці червня після втручання ПнЗ. Варто зазначити, що люди які не змогли встановити додаток, мали змогу переночувати у наметі ДСНС, та, зазвичай, вирішували проблему з додатком наступного дня, або вони були відправлені на обсервацію.

Від початку червня:

- Для того щоб отримати дозвіл на в'їзд або виїзд до НПУТ, потрібно потрапити в певний список зі складною процедурою подання документів до надзвичайного штабу боротьби з поширенням COVID-19 (НПУТ) по електронній пошті або телеграм-каналу.
- Існує кілька юридичних та адміністративних питань, пов'язаних з процедурою перетину лінії розмежування для людей, які перетинають з НПУТ до ПУТ. Зокрема, передбачається, що люди, які перетинають лінію розмежування з боку НПУТ до ПУТ в Донецькій області, повинні мати відповідну прописку на ПУТ. Крім того, вони зобов'язані підписати документ на КПВВ (НПУТ) про неповернення на НПУТ до закінчення там карантину.
- Тож, мешканці НПУТ утримуються від користування основних послуг на ПУТ, через те що вони бояться застрягти там без можливості скоро повернутися додому. Окрім того, люди які перетинають лінію розмежування з боку ПУТ до НПУТ повинні бути відправлені на двотижневу обсервацію без будь яких альтернативних варіантів самоізоляції.

Впровадження карантинних обмежень призвело до різкого скорочення кількості перетинів. Люди, які проживають на НПУТ не мають можливості отримати пенсії та соціальні виплати, свідоцтва про народження та смерть, придбати ліки тощо. Мешканці ПУТ що виїхали з яких-небудь особистих питань на сторону НПУТ до запровадження карантину, також не можуть повернутися додому. Возз'єднання сім'ї та доступ до місця проживання та/або лікування також є проблемами для значної кількості людей.

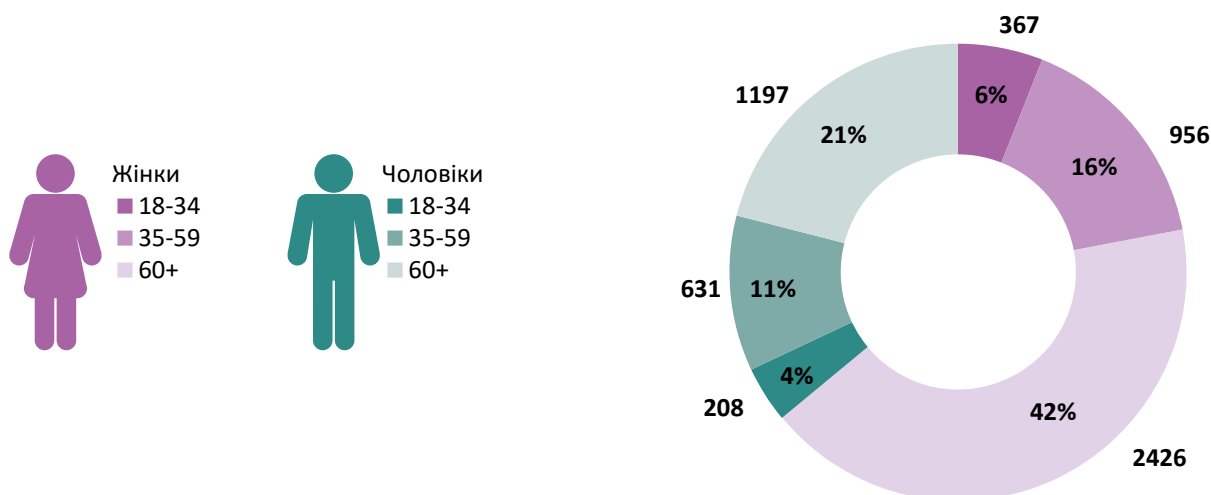
Гуманітарний коридор під час карантину на КПВВ «Новотроїцьке»

ДЕМОГРАФІЯ РЕСПОНДЕНТІВ

В першій половині 2020 року монітори ПнЗ опитали **5 785** осіб які перетинали лінію розмежування. Закриття КПВВ призвело до різкого скорочення числа перетинів.

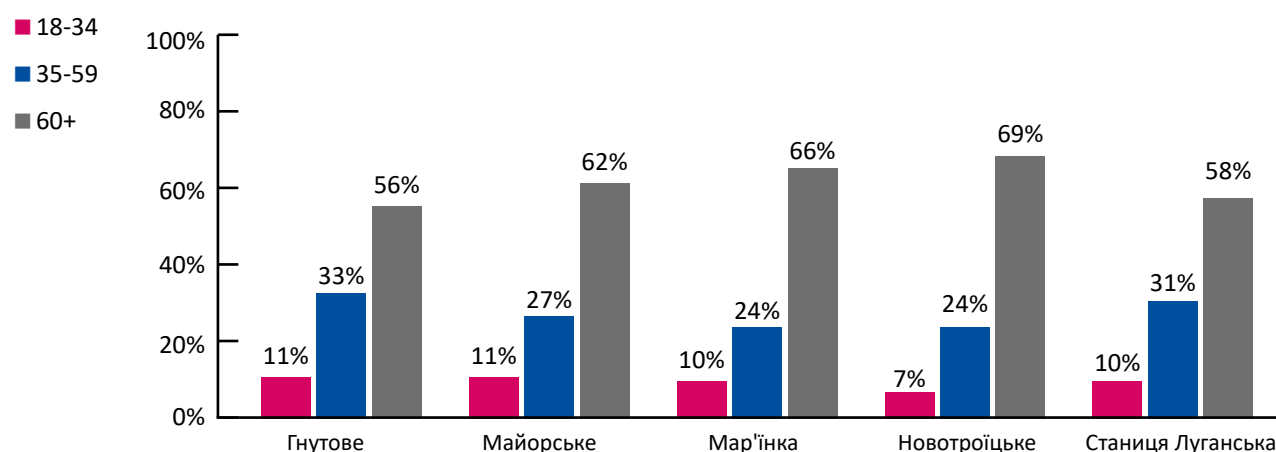
Згідно з даними ДПСУ², в перше півріччя 2019 року було зафіксовано 6 589 000 перетинів, в той час як 2 642 000 людей перетнули лінію розмежування через всі п'ять КПВВ з 1 січня по 22 березня 2020 року (з 17 по 22 березня люди могли перетнути лінію розмежування тільки в напрямку своєї реєстрації за місцем проживання – НПУТ або ПУТ). Станом на кінець червня, з моменту введення карантинних обмежень, лінію розмежування перетнули близько 14 000 осіб.

▶ СТАТЬ І ВІК РЕСПОНДЕНТІВ

Більшість респондентів (64%) становили жінки. 63% від усіх респондентів були старшими за 60 років. Жінки, старші за 60 років, становили майже половину від усіх респондентів (2,426 осіб, 42%). 5% усіх респондентів подорожували з дітьми.

▶ ВІК РЕСПОНДЕНТІВ ПО КПВВ

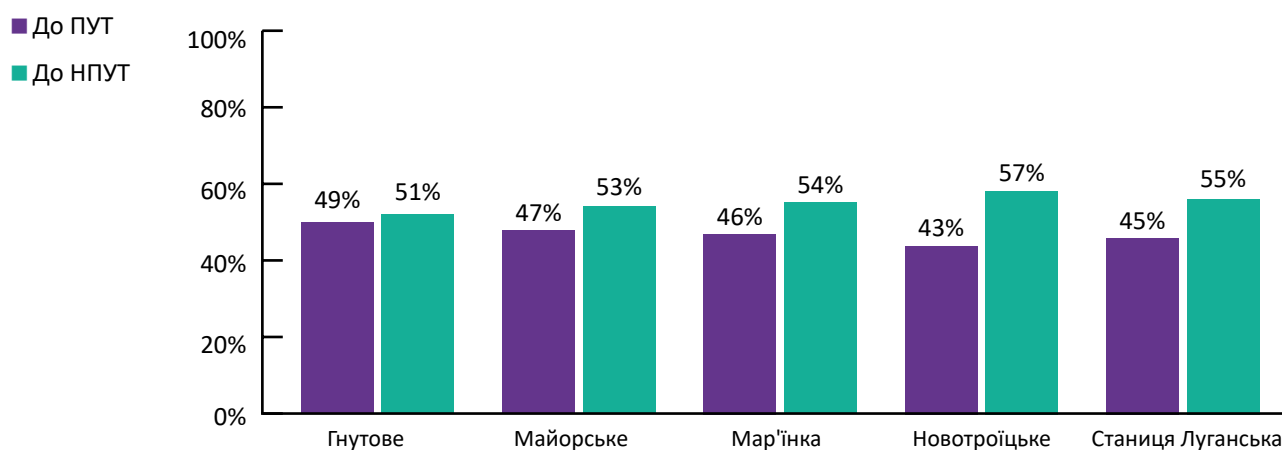
² Загальна статистика перетину та візуалізація даних доступні на панелі управління УВКБ ООН, інформація отримана від Державної прикордонної служби України - <https://goo.gl/TZbU8c>

Співвідношення за статтю залишалось незмінним з місяця в місяць, коливаючись у межах 2 в.п. Співвідношення за віком також залишалось приблизно однаковим, коливаючись у межах 3 в.п. Більшість опитаних осіб щомісяця становили особи похилого віку.

Існує ймовірність того, що вікова упередженість певною мірою обумовлена тим, що опитування проводиться тільки серед пішоходів, в той час як, згідно зі спостереженнями, особи молодшого віку та особи з дітьми надають перевагу автомобільним подорожам. Особи молодшого віку також можуть бути більш схильними подорожувати у вихідні, а не в робочі дні, коли вони на навчанні або на роботі.

Прикметно, що навіть при тому, що демографічний профіль респондентів був схожим на всіх КПВВ, частка респондентів старшого віку була дещо вищою на КПВВ «Новотроїцьке» і КПВВ «Мар'їнка» (69% і 66% відповідно). Ця різниця в показниках може бути пояснена більш близьким розташуванням цих КПВВ до великих міст НПУТ Донецької області і, отже, меншими транспортними витратами. У той же час, КПВВ «Гнутове» і «Майорське» знаходяться ближче до більших міст ПУТ Донецької області (таких як Маріуполь, Костянтинівка, Бахмут та ін.) з великою кількістю послуг, доступних для людей більш молодого віку. Загалом, низька кількість респондентів молодшого віку свідчить про те, що вони мають менше причин подорожувати через лінію розмежування. Загальна частка респондентів, що подорожували в обох напрямках, була приблизно однаковою: 54% опитувань було проведено з людьми, що прямували на НПУТ, 46% респондентів їхали на ПУТ. За спостереженнями моніторів, респондентам, які живуть на НПУТ, властиво їздити на короткочасні періоди (на один або декілька днів), аби вирішити всі питання та невдовзі повернутися.

▶ НАПРЯМОК РУХУ РЕСПОНДЕНТІВ

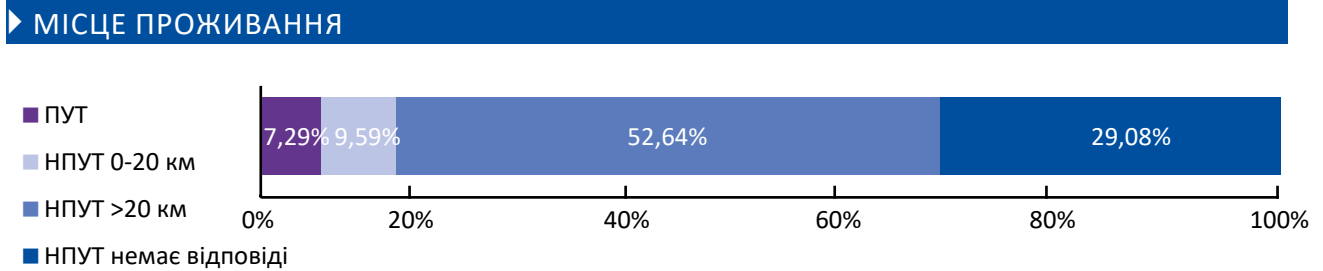

Відсотки розраховані серед респондентів опитаних ПнЗ

МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ, ТА ПОВЕРНЕННЯ

МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ

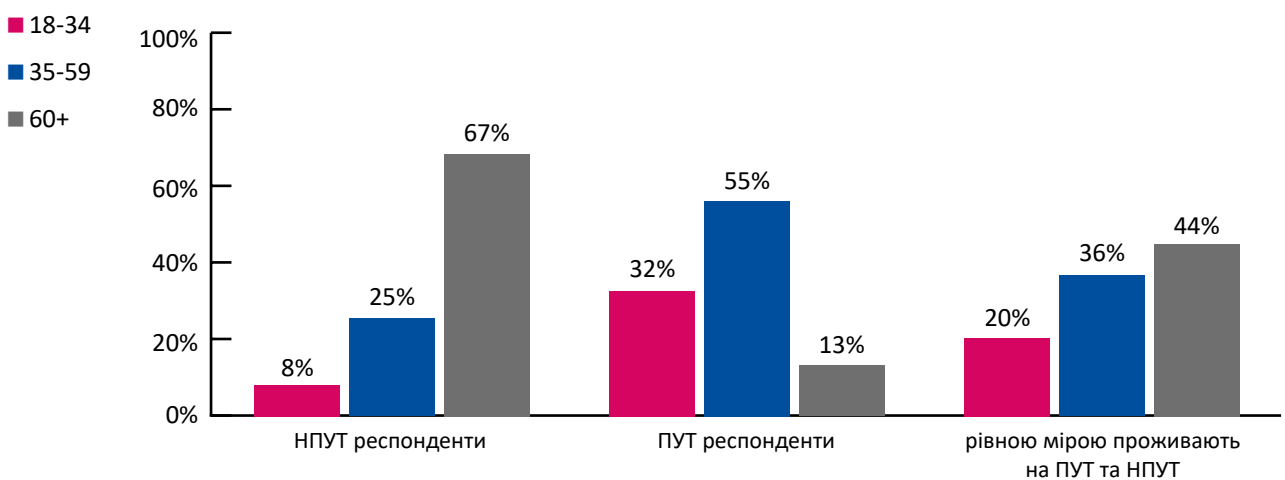
Більшість респондентів (91,38%) проживали на НПУТ на момент опитування. Частка жителів ПУТ була вищою серед респондентів молодшого віку: 32% респондентів молодшого віку та 55% у віці 35-59, у порівнянні з 13% респондентів, у віці 60+.

1,38% респондентів стверджували, що поперемінно проживають то на ПУТ, то на НПУТ

Більшість жителів НПУТ стверджували, що проживають на відстані понад 20 кілометрів від лінії розмежування. Слід вказати, що немає значної різниці у причинах перетину лінії розмежування залежно від того, як далеко від неї проживає респондент. Частка респондентів, що проживають у межах 20 кілометрів від лінії розмежування була найнижчою серед опитаних на КПВВ «Гнута-тове» (1%) та «Мар'їнка» (9%). Також, важливо згадати, що жителі ПУТ мають менше причин подорожувати на НПУТ, тоді як особи, що проживають на НПУТ часто потребують послуг, які є недоступними або обмеженими на НПУТ. Про це також свідчать дані ДПСУ щодо кількості перетинів: потік людей через лінію розмежування знижується у дні, коли державні та банківські установи не працюють (вихідні, свята тощо).

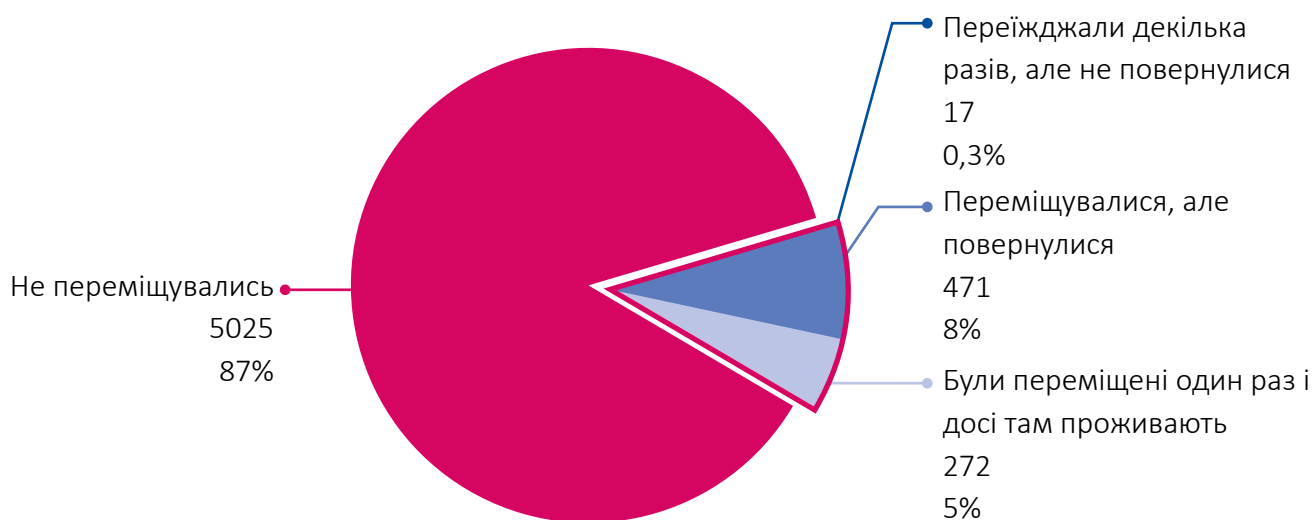
► МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ РЕСПОНДЕНТІВ ЗА ВІКОМ

ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПОВЕРНЕННЯ

87% опитаних (без суттєвої різниці у віці та статті) зазначили, що ніколи не переміщувалися внаслідок конфлікту, тож кількість внутрішньо переміщених осіб (колишніх та нинішніх) є низькою серед респондентів. Найвищою частка респондентів, що переміщувалися принаймні один раз була на КПВВ «Новотроїцьке» (18%), в той час як найнижча кількість респондентів була на КПВВ «Станиця Луганська» (9%). Водночас, 81% опитаних на КПВВ «Новотроїцьке», що були переміщені, вже повернулися до попереднього місця проживання.

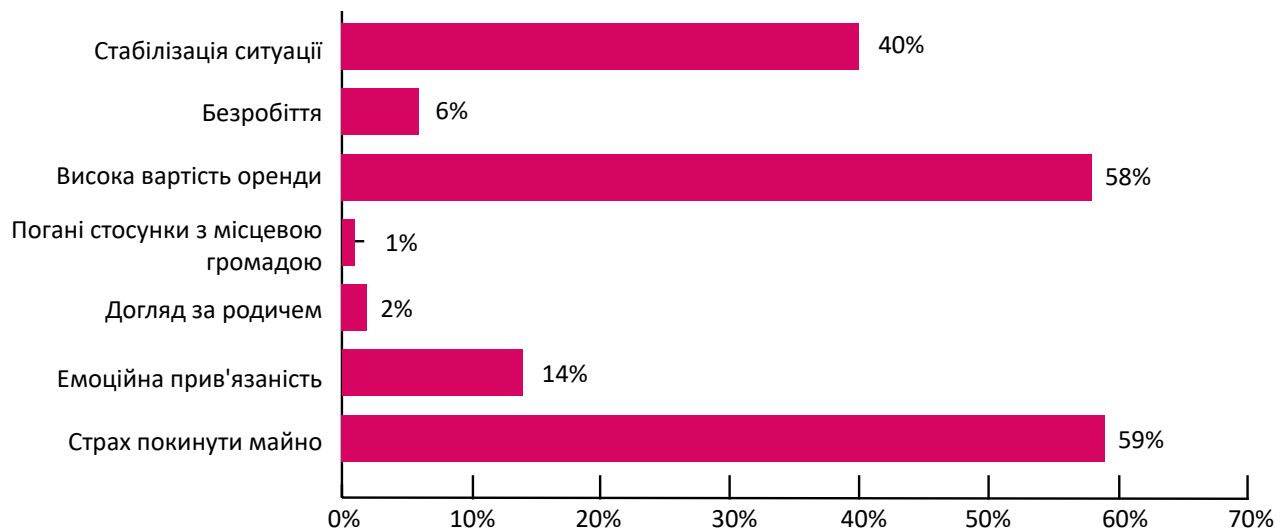
▶ ПЕРЕМІЩЕННЯ

47% респондентів, які повернулися до свого попереднього місця проживання, стверджували, що їхнє рішення про повернення було однаковою мірою добровільним та спричинене тиском обставин. 35% стверджували що їх рішення повернутися було добровільним. Лише 16% респондентів стверджували, що були змушені повернутися виключно під тиском обставин. Найпоширенішими причинами повернення були неможливість залишити житло без нагляду (страх втратити майно) (61%), висока вартість оренди житла за місцем переміщення (59%) та стабілізація ситуації (42%). Варто зазначити, що частка осіб, які ніколи не були переміщені, є вищою (65%) серед респондентів, які проживають на відстані понад 20 кілометрів від лінії розмежування, ніж серед тих, хто живе ближче (16%), це можна пояснити тим, що жителі більших населених пунктів мають більше можливостей для переїзду.

Найпоширенішими причинами перетину серед респондентів ПУТ у віці 18-34 та 35-59 років були відвідування родичів (97 респондентів – 72% та 167 респондентів – 72% відповідно) та перевірка майна (41 респондент – 30% та 84 респондента – 36% відповідно). 245 осіб – 58% респондентів, що проживали на ПУТ на момент опитування, були переміщені внаслідок конфлікту щонайменше один раз. Більшість із них (218 осіб – 89%) були переміщені лише раз і досі проживають за місцем переміщення. Водночас, 42% жителів ПУТ, що подорожували через лінію розмежування, ніколи не були переміщені. Більшість таких респондентів (76%) перетинали лінію розмежування, аби відвідати родичів.

▶ ПРИЧИНИ ПОВЕРНЕННЯ СЕРЕД РЕСПОНДЕНТІВ, ЯКІ БУЛИ ПЕРЕМІЩЕНІ В РЕЗУЛЬТАТІ КОНФЛІКТУ І ПОВЕРНУЛИСЯ В СВОЇ БУДИНКИ

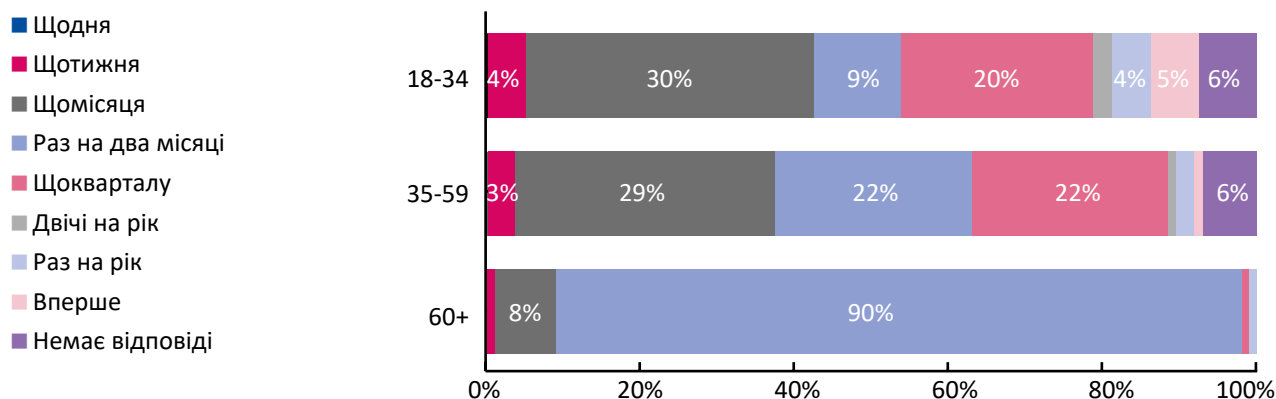
Респонденти старшого віку були більш схильними повертатися до попереднього місця проживання (90%, порівняно з 27% респондентів у віці 18-34 та 46% у віці 35-59). Ніякої різниці за статтю не спостерігалось.

Хоча більшість респондентів, які були переміщені принаймні раз, вже повернулися до попереднього місця проживання, цю частку не слід екстраполювати на всіх ВПО або мешканців НПУТ, які взагалі не перетинають лінію розмежування, або тих, хто не робить цього, користуючись офіційними КПВВ. Також невідомо, куди саме перемістилися респонденти.

ЧАСТОТА ТА ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕТИНУ

У першому півріччі 2020 року, переважна більшість респондентів (63%) перетинала лінію розмежування раз на два місяці. Найбільше це стосується пенсіонерів (90% осіб похилого віку подорожують раз на 2 місяці), оскільки вони переважно подорожують, дотримуючись дозволеного терміну відсутності на ПУТ (60 діб). Молодші респонденти, які не мають потреби дотримуватися таких вимог та планують подорожі за власними розкладами, не прив'язані до жодної конкретної частоти.

▶ ЧАСТОТА ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ ЗА ВІКОМ

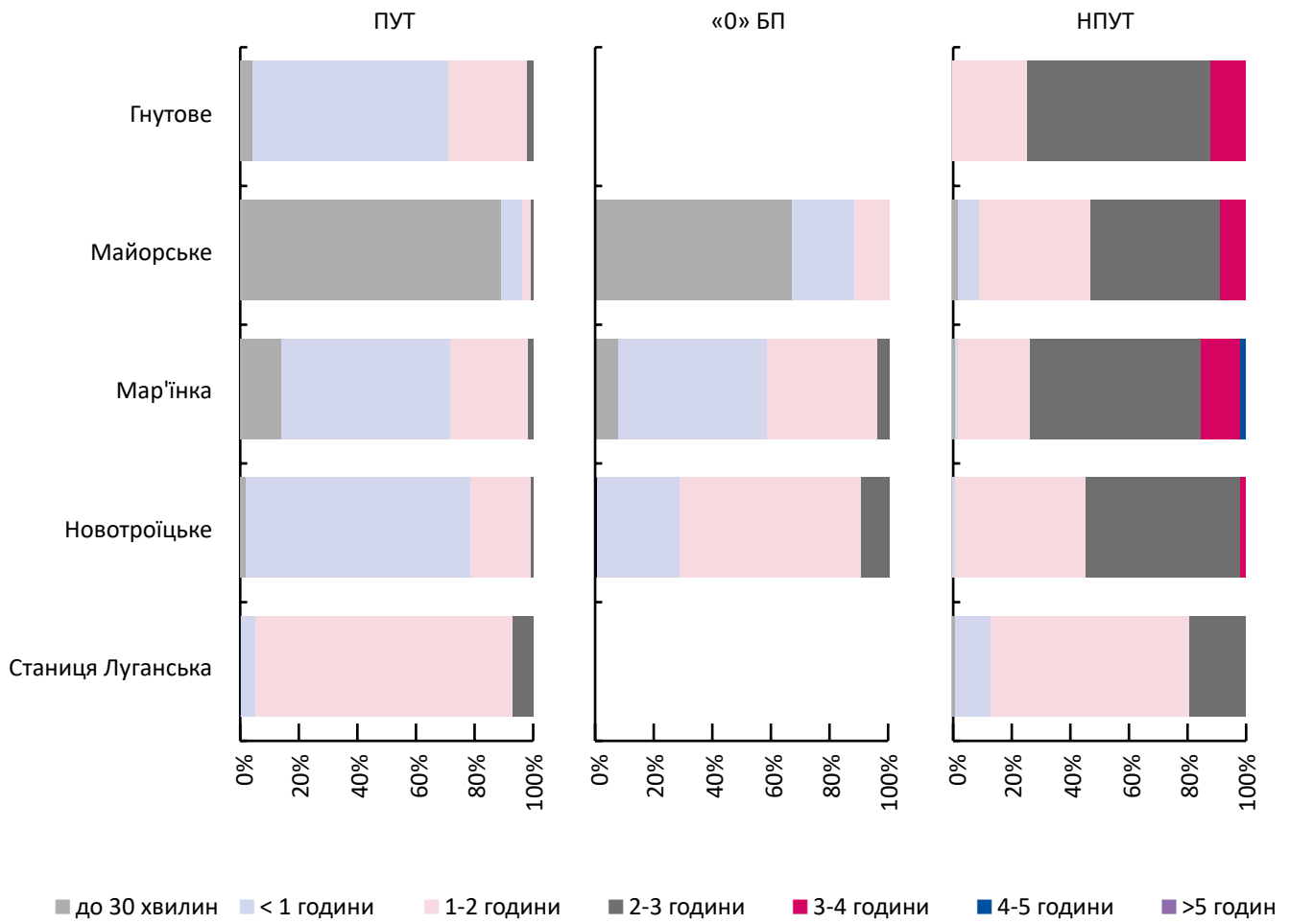

Частота перетину різниться в залежності від КПВВ. Частка респондентів, які перетинають лінію розмежування щомісяця, була вищою на КПВВ «Станиця Луганська» (45%). Найпоширенішими причинами перетину серед таких респондентів були такі: відвідування родичів (37%), розв'язання проблем із документами (26%) та проблем, пов'язаних із соціальними та пенсійними виплатами (25%).

Оскільки опитування проводиться безпосередньо під час перетину лінії розмежування, питання щодо тривалості стосуються попередньої подорожі. 51% усіх респондентів зазначили, що вже перетинали лінію розмежування у перші три місяці 2020 року щонайменше один раз. Не було виявлено суттєвої різниці в тривалості перетину за віком і статтю респондентів. Більшість респондентів, які відповіли на питання про свій попередній досвід перетину лінії розмежування, зазначили, що для проходження КПВВ на НПУТ потрібно більше часу.

Тривалість перетину істотно варіюється в залежності від КПВВ та сторони (ПУТ/НПУТ). Відтак, найбільша тривалість перетину (3-4 години) найчастіше відзначалася на КПВВ «Мар'їнка» і «Гнутово» з боку НПУТ. Найкоротший час очікування (менше півгодини) спостерігалось на КПВВ «Майорське» з боку ПУТ. Це може бути пов'язано з тим, що на КПВВ «Майорське» присутні представники Координаційної групи, і якщо виникнуть будь-які питання, то їх можна швидко вирішити, зв'язавшись з ними безпосередньо. Наявність швидкого і якісного Інтернету на КПВВ «Майорське» також впливає на тривалість перетину, завдяки прискореній процедурі подачі заявки, в той час як неналежна якість інтернет-з'єднання залишається проблемою на всіх інших КПВВ. Крім того, за спостереженнями моніторів ПнЗ на КПВВ «Майорське», зазначили поліпшення логістики після реконструкції. Переважна більшість респондентів зазначили, що їм знадобилося 2-3 години, щоб перетнути КПВВ на стороні НПУТ та 1-2 години на стороні ПУТ.

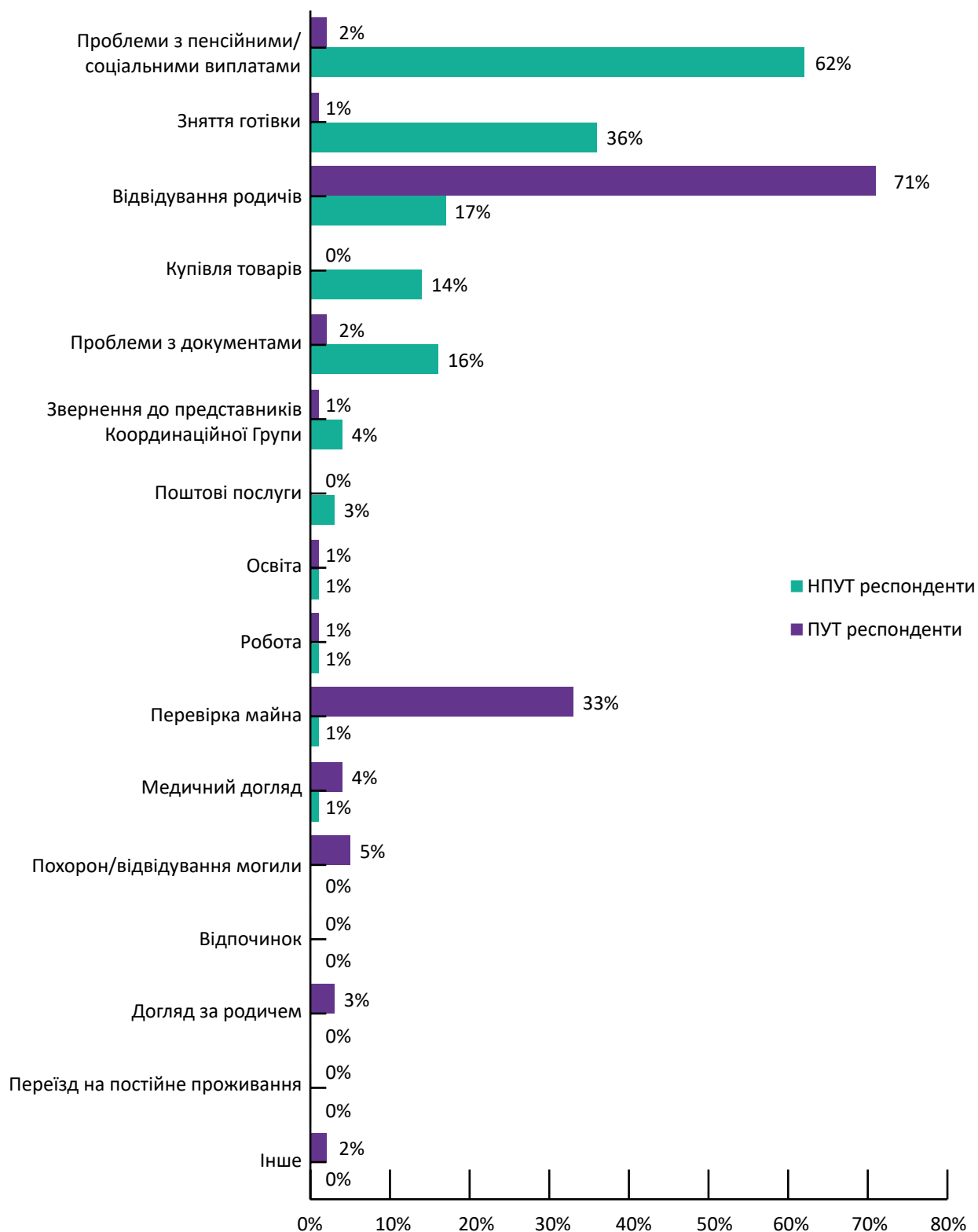
▶ ТРИВАЛІСТЬ ПЕРЕТИНУ

ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ

Найпоширеніші причини перетину не змінювалися протягом усіх трьох місяців першої половини 2020 року. Так само, як і в 2018 та 2019 роках, причини перетину жителів ПУТ та НПУТ суттєво відрізнялися.

▶ ПРИЧИНИ ПЕРЕТИНУ ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ

Відсотки розраховуються всередині кожної групи (за місцем проживання). Респонденти могли вказати декілька причин своєї подорожі.

Вирішення питань, пов'язаних із пенсійними або соціальними виплатами, було найчастішою причиною для перетину серед жителів НПУТ. Ця причина також є більш поширеною серед людей похилого віку: 83% респондентів, старших за 60 років, зазначили її серед причин свого перетину, тоді як аналогічна частка серед респондентів віком 18-34 років становила лише 4%. Ці питання включають уникнення призупинення пенсії внаслідок відсутності на ПУТ понад 60 днів (57% усіх респондентів); проходження фізичної ідентифікації (46%); отримання або поновлення пенсійних виплат (5%) тощо. Респонденти молодшого віку більш схильні подорожувати задля відвідування родичів (41% порівняно з 12% респондентів похилого віку) та вирішення проблем з документами (41% порівняно з 2%).

Причини перетину також дещо різняться в залежності від КПВВ. Менше людей подорожують з причин, пов'язаних з пенсіями та соціальними виплатами через КПВВ «Майорське» (48%) та «Станиця Луганська» (48%), аніж через «Новотроїцьке» (71%), «Гнутове» (59%) та «Мар'їнка» (59%). Водночас, респонденти на КПВВ «Станиця Луганська» (33%) та «Гнутове» (22%) частіше відвідували родичів. Респонденти на КПВВ «Гнутове» зазначали вирішення проблем з документами (20%) дещо частіше, ніж на інших КПВВ. Така особливість, найімовірніше, пов'язана з близькістю до м. Маріуполь, одного з найбільших міст Донецької області на ПУТ, із найбільш розвинутою інфраструктурою та доступними послугами у різних сферах, включно з державними установами. Це також корелює з більш високою часткою респондентів молодшого віку, оскільки вони частіше їздять вирішувати питання, пов'язані з паспортом, отримувати сертифікати про народження тощо.

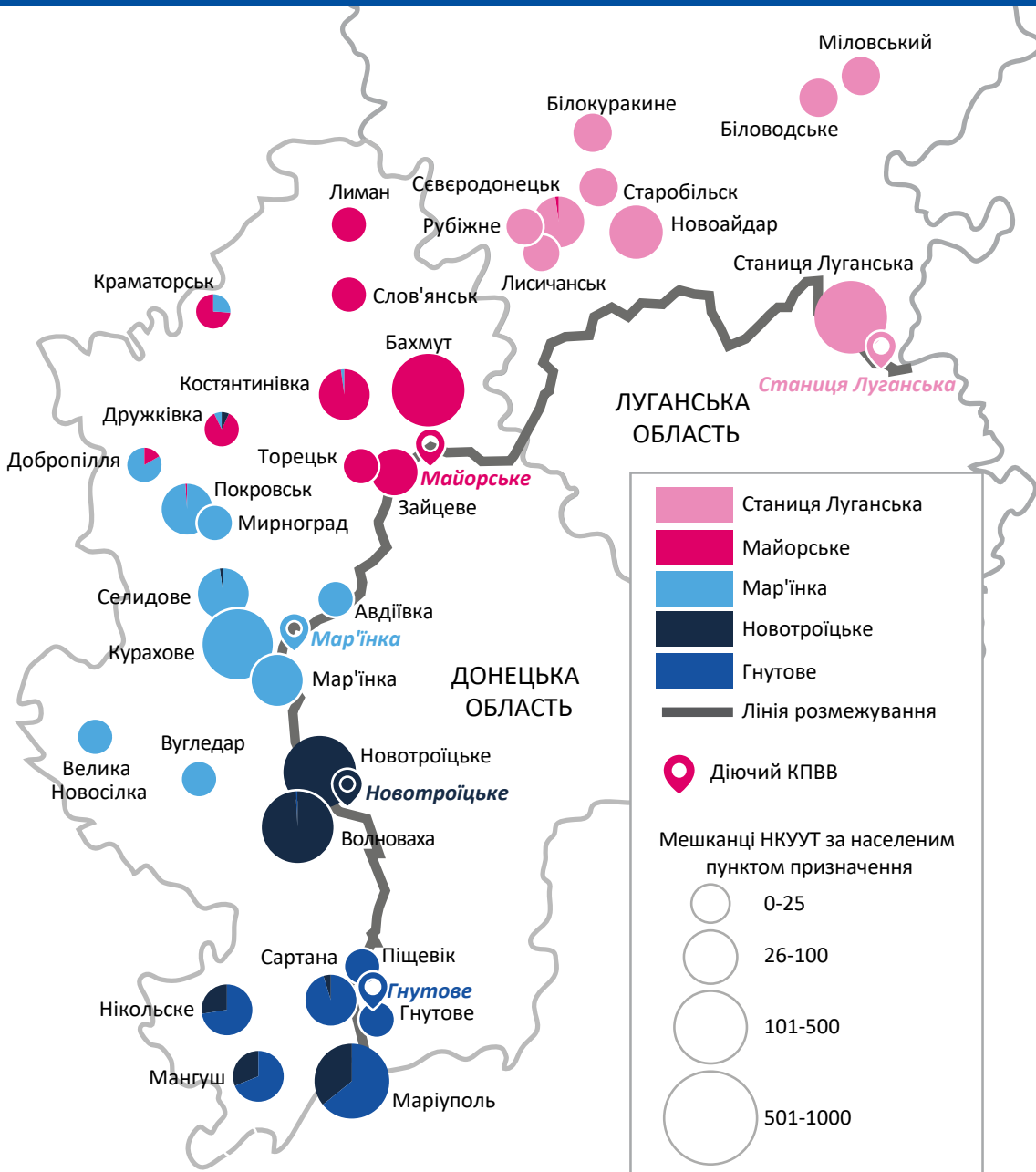
З-поміж усіх людей, які мали проблеми з документами, 80% зазначили проблеми, пов'язані з паспортом. Серед інших документів респонденти зазначали електронно-цифрові пенсійні посвідчення (62 осіб – 7%), отримання сертифікатів про смерть (125 осіб – 15%), народження (41 – 5%) та ВПО (46 – 6%).

13% усіх респондентів (744 осіб) зазначили купівлю товарів серед причин своєї подорожі. 99% з них були жителями НПУТ. Найчастіше респонденти купували їжу (74% респондентів) та ліки або медичні товари (49%). Серед інших зазначали предмети гігієни (18%), одяг (6%), тощо. Не було жодної суттєвої різниці між респондентами за статевим показником щодо купівлі товарів. У той же час спостерігалася певна різниця за віком: респонденти у віці 35-59 років і старше 60 років купували продукти харчування частіше аніж молодші респонденти (72% і 76% у порівнянні з 49%).

МІСЦЕ ПРИЗНАЧЕННЯ

Оскільки жителі НПУТ часто подорожують, аби вирішити питання, пов'язані з державними, юридичними або банківськими послугами, важливо розуміти навантаження та потреби інфраструктури населених пунктів на ПУТ. 36% усіх жителів НПУТ (1914 осіб) дали згоду назвати населений пункт до якого вони прямували. Більшість таких респондентів (97%) їздила до Донецької та Луганської областей, надаючи перевагу населеним пунктам розташованим ближче до КПВВ. 1% (19 осіб) прямували до Запорізької області, 0,5% (9 осіб) – до Дніпропетровської області. Слід зауважити, що деякі з респондентів, зазначили КПВВ місцями призначення своєї подорожі та подорожували на самі КПВВ аби отримати послуги, які там доступні. Також є ймовірність, що деякі респонденти називали випадкові населені пункти, якщо не почувалися комфортно та не хотіли ділитися такою інформацією.

▶ ОСНОВНІ НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ, ДО ЯКИХ ЇЗДИЛИ ЧЕРЕЗ ЛІНІЮ РОЗМЕЖУВАННЯ МЕШКАНЦІ НПУТ СІЧЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2020

2% (33) респондентів, які відповіли на це питання, подорожували до інших населених пунктів

ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ ЩОДО ПЕРЕТИНУ ЛІНІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ

Порівняно з першою половиною 2019 року, частка респондентів, які не висловили жодне занепокоєння щодо процедури перетину лінії розмежування збільшилась на 15 в.п. у 2020 р. (36% та 51% відповідно).

Черги залишаються причиною значного занепокоєння на всіх КПВВ протягом усього періоду проведення опитування. Втім, частка респондентів, які зазначали черги серед причин занепокоєння, була різною на кожному КПВВ, що залежало від безлічі факторів, таких як кількість перетинів на конкретному КПВВ, технічні проблеми, кількість обслуговуючого персоналу, тощо.

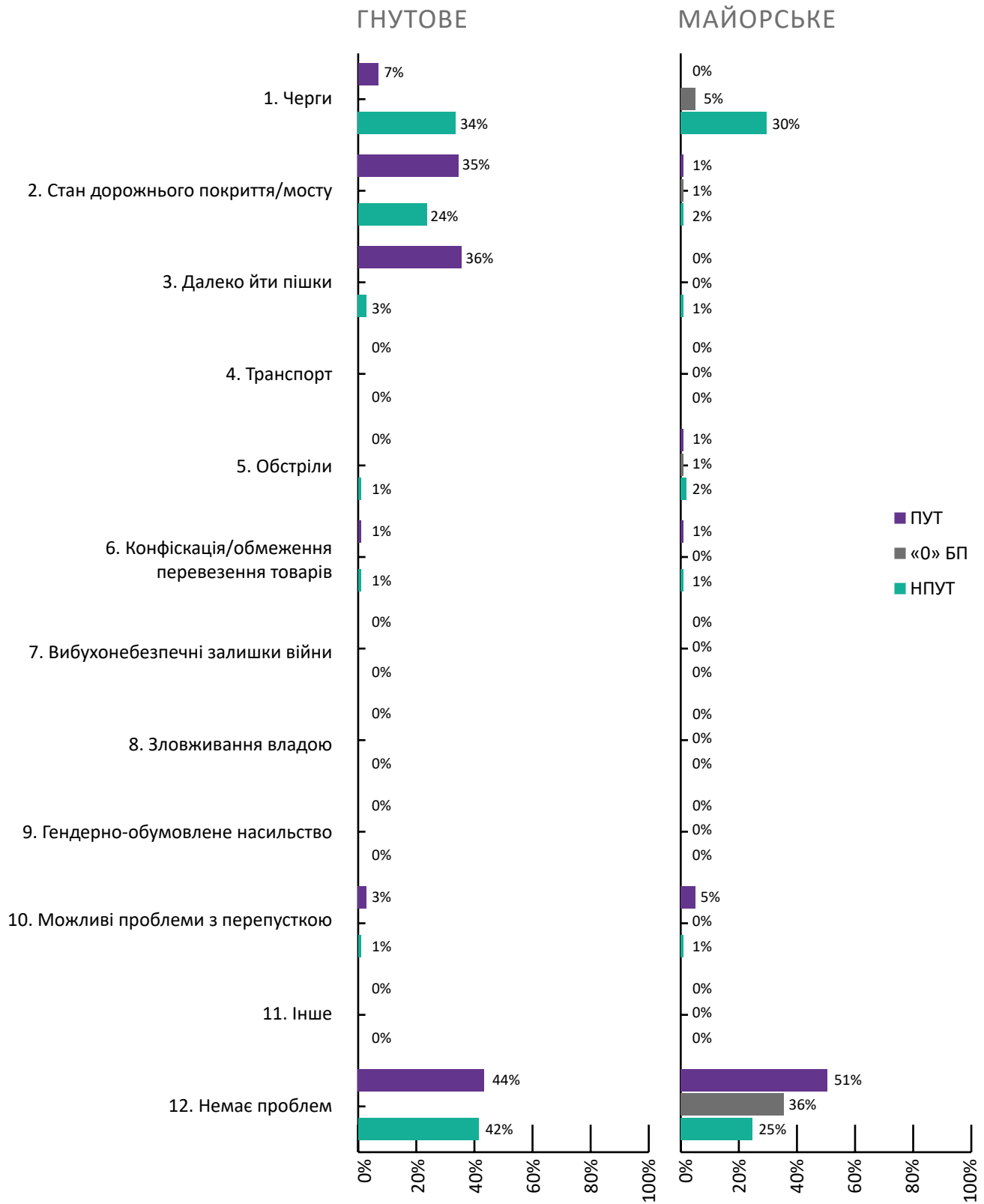
Не було виявлено істотної різниці в чинниках занепокоєння за статтю, проте вони варіювалися в залежності від віку респондентів. В цілому людей старшого віку, які не висловили жодне занепокоєння щодо процедури перетину лінії розмежування, було менше (47%), ніж серед респондентів у віці 18-34 і 35-59 років (60% і 57% відповідно).

Респонденти не повідомляли моніторам про занепокоєння щодо гендерно-обумовленого насильства. Люди часто бояться висловлювати подібні скарги, тож рівень занепокоєння з цієї причини, ймовірно, занижений.

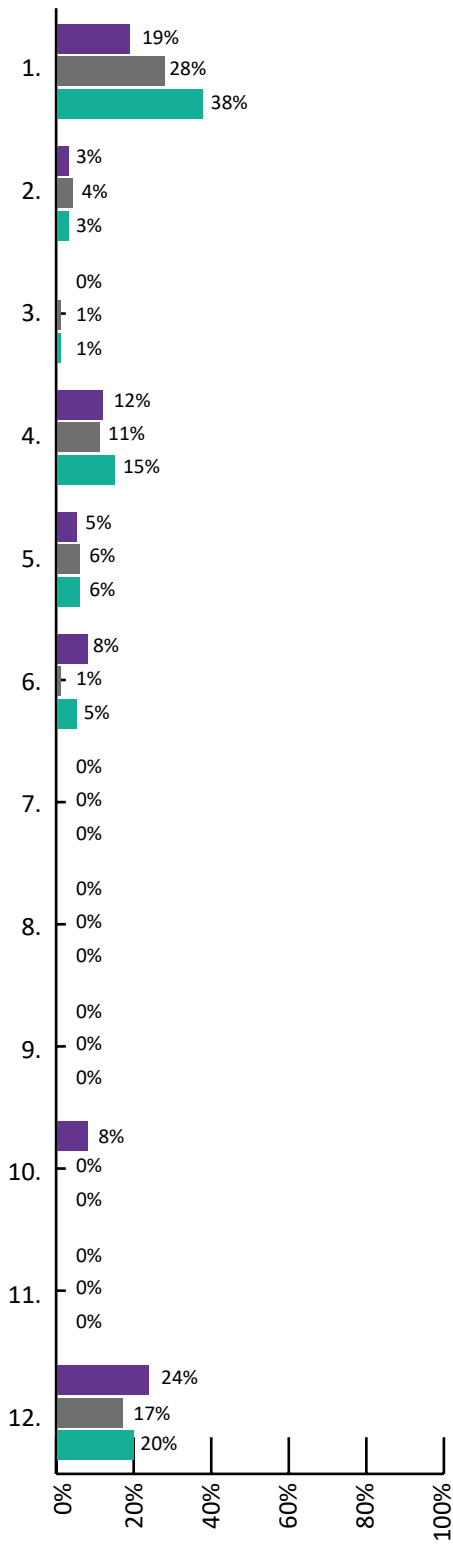
В очікуванні перетину на КПВВ «Станиця Луганська»

▶ ЧИННИКИ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПО КПВВ³

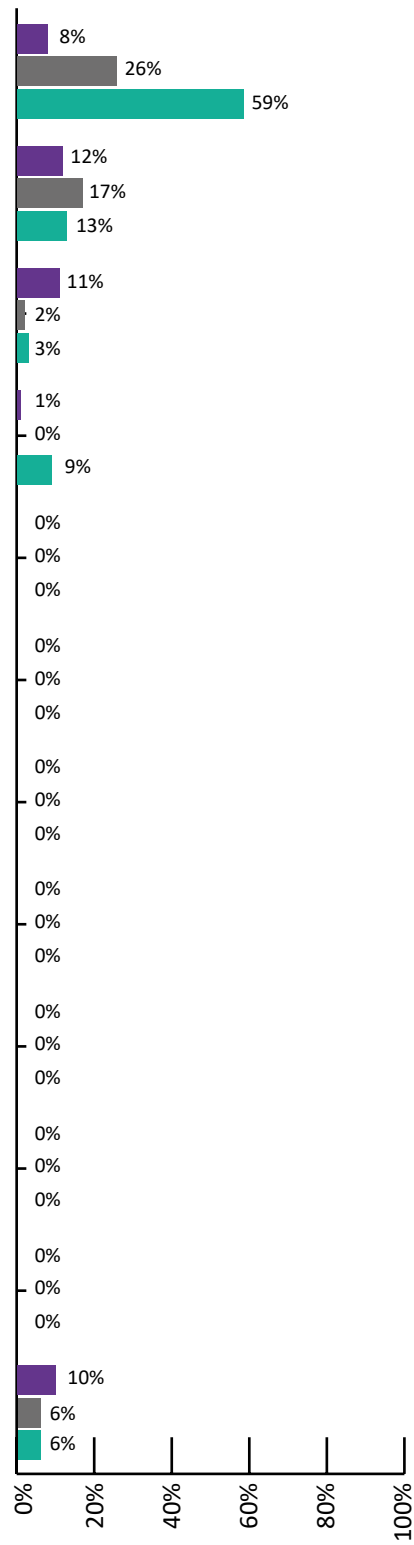

³ Респонденти могли вказати декілька проблем.

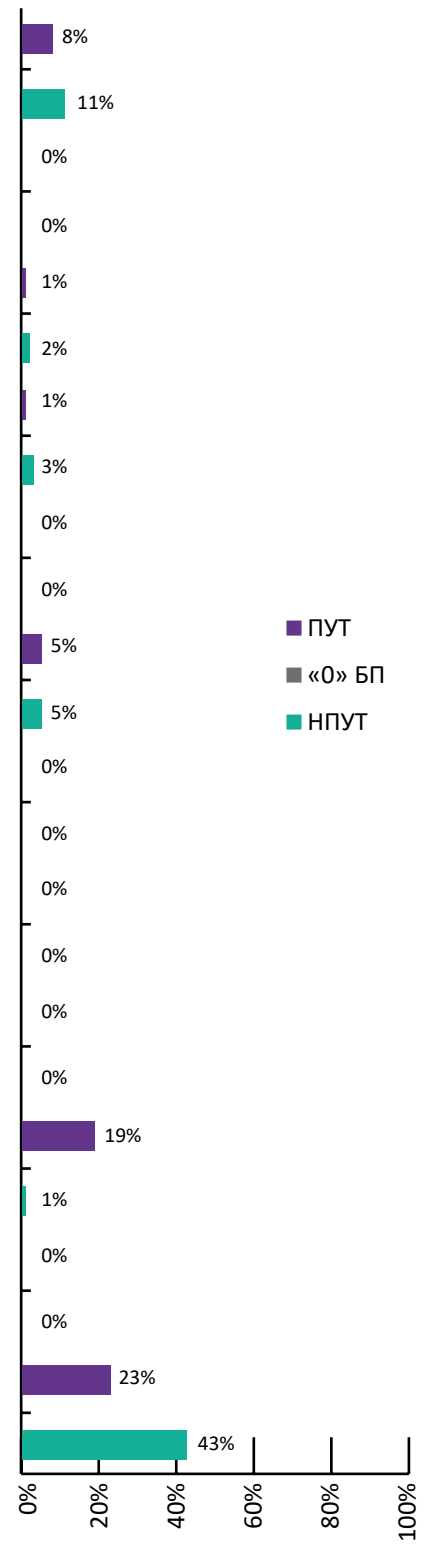
МАР'ІНКА

НОВОТРОЇЦЬКЕ

СТАНИЦЯ ЛУГАНСЬКА

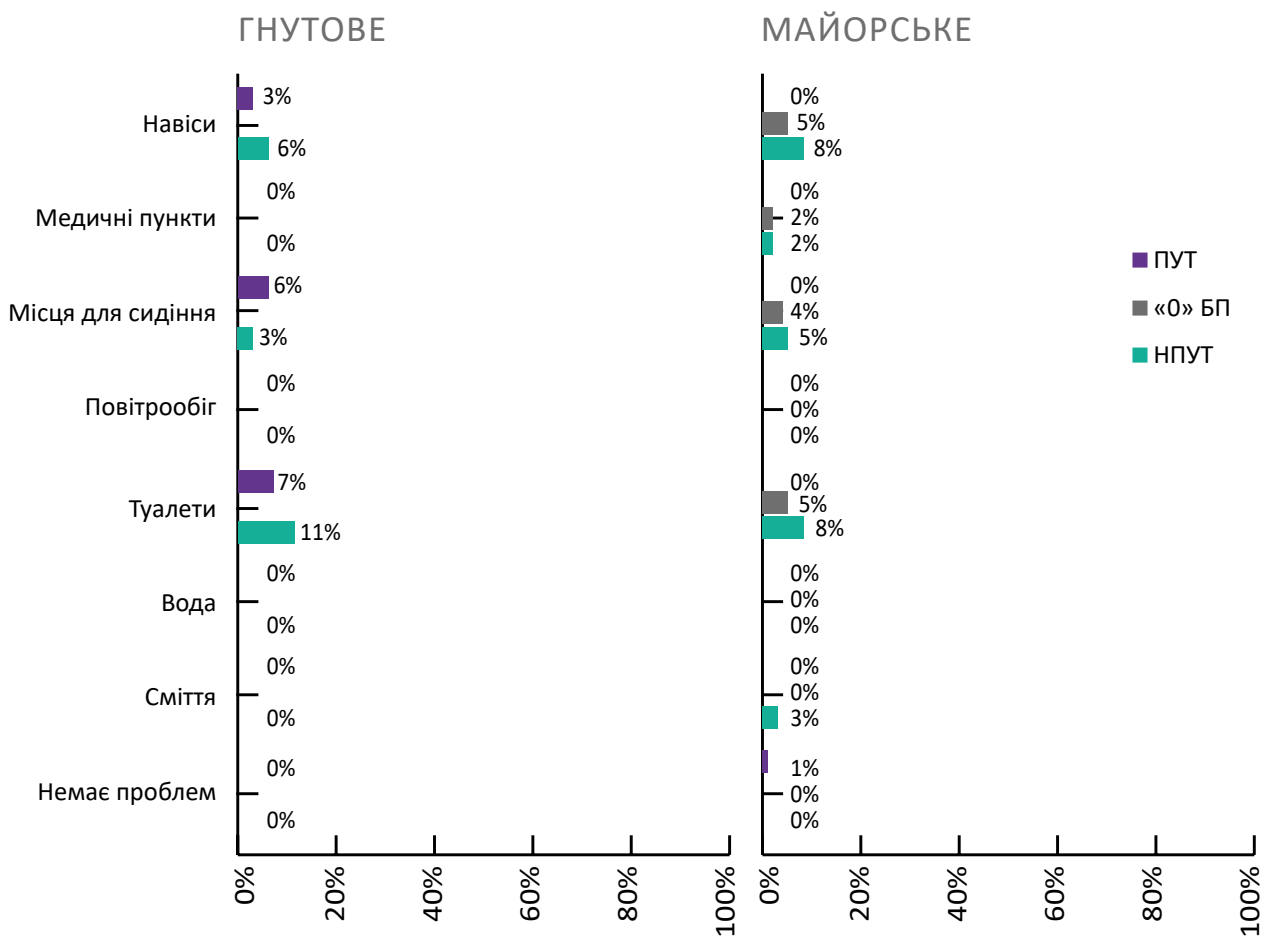

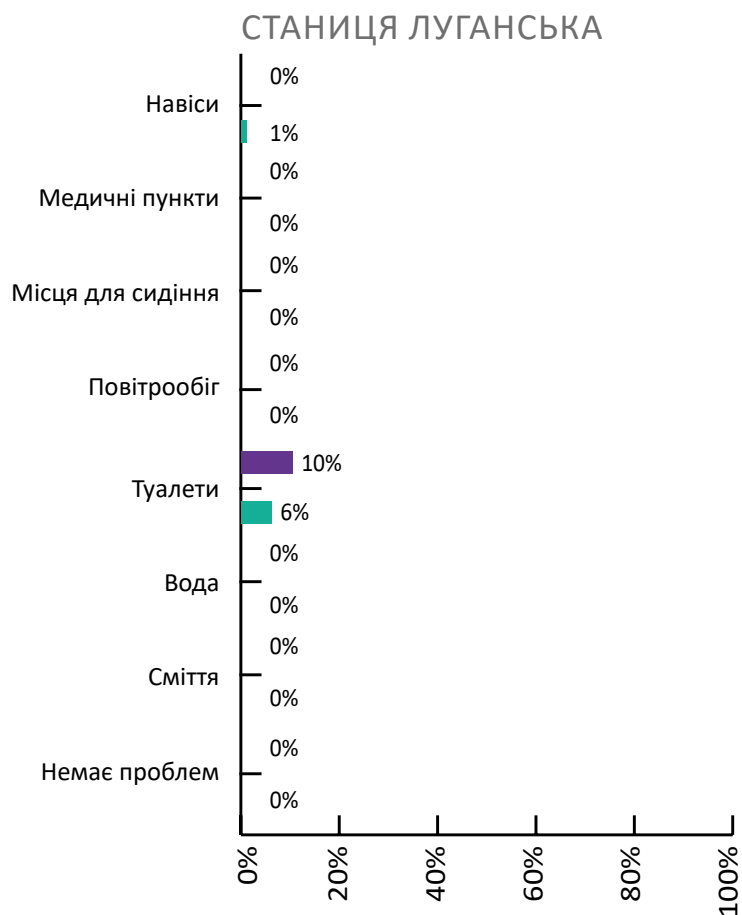
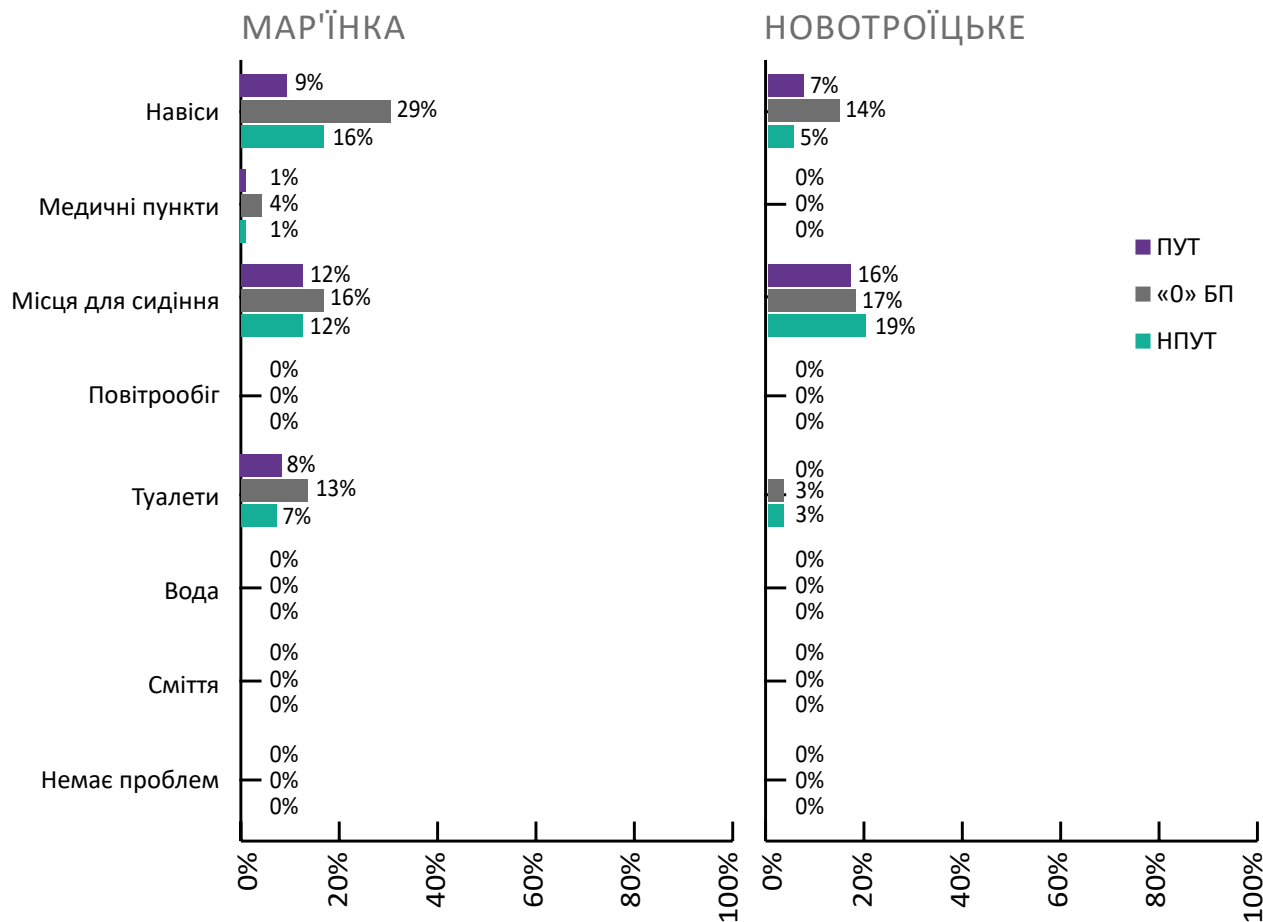
■ ПУТ
■ «0» БП
■ НПУТ

УМОВИ ОЧІКУВАННЯ

З-поміж п'яти КПВВ найменше занепокоєння у респондентів викликали умови на КПВВ «Гнучове». Потік людей через КПВВ «Гнучове» залишається найнижчим, що також впливає на рівень занепокоєння серед респондентів. Найвищою ж частка занепокоєних респондентів була на КПВВ «Новотроїцьке», через який подорожує більша кількість людей. Занепокоєння щодо навісів часто висловлювали респонденти на всіх КПВВ, що спричинено сезонними змінами погоди. Занепокоєння щодо туалетів та їх стану також було поширене серед респондентів на всіх КПВВ у різні періоди. В основному це було викликано тим що, за станом туалетів недостатньо ретельно доглядають. Протягом усього періоду опитування надходили численні скарги на те, що туалети, встановлені в рамках реконструкції КПВВ, закриваються, а прибиральники знімають вивіски, щоб уникнути роботи.

▶ УМОВИ ОЧІКУВАННЯ

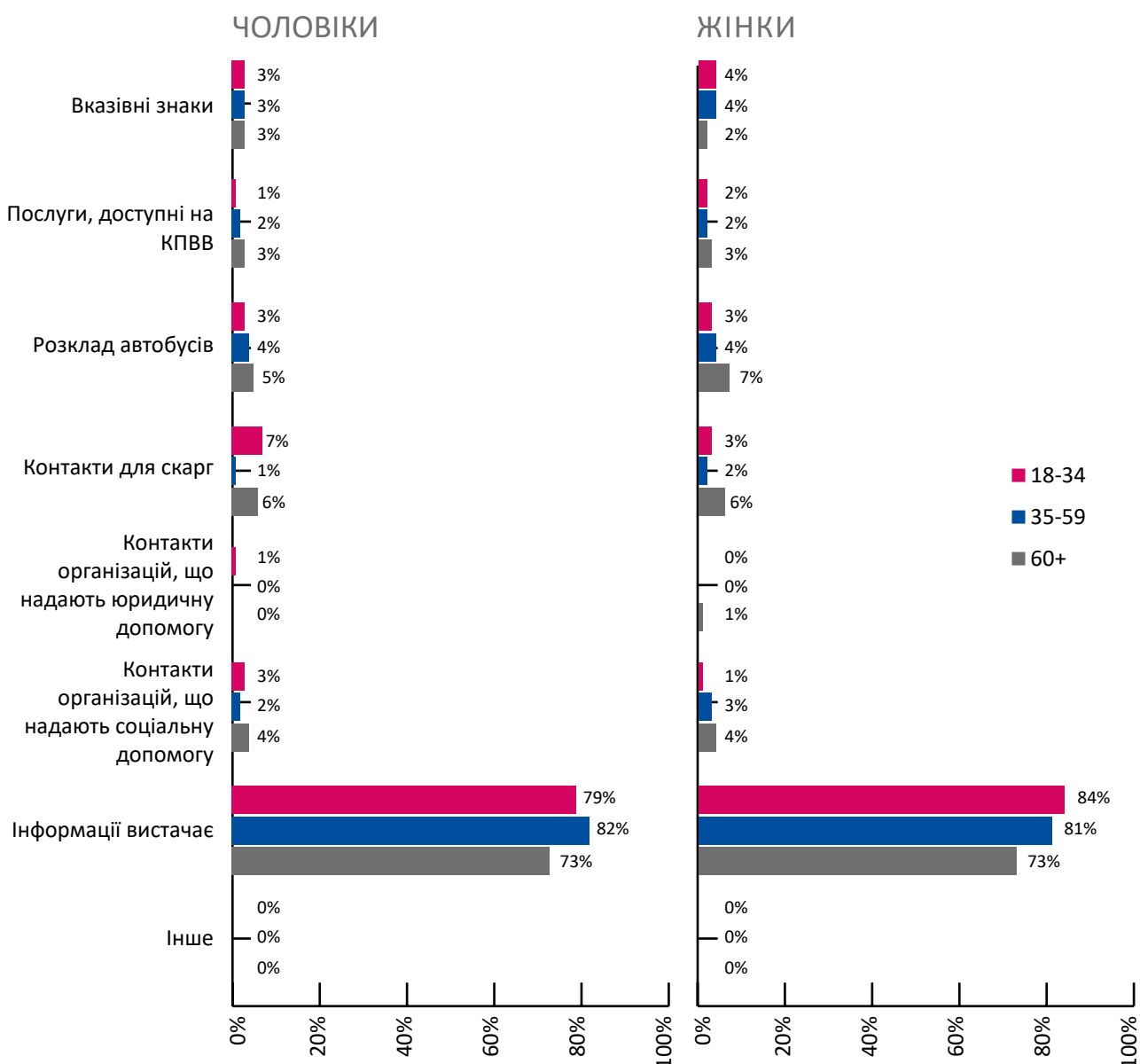

ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

82% респондентів зазначили, що їм вистачає інформації, наявної на КПВВ. Втім, 5% стверджували, що їм бракує контактів установ, куди вони могли би поскаржитися на ситуацію на КПВВ (що опосередковано свідчить про наявність у них певних скарг) та бракує інформації щодо розкладу автобусів. 3% респондентів зазначили, що їм бракує інформації про послуги, доступні на КПВВ (медична допомога, питна та технічна вода, туалети тощо) та вказівних знаків (3%) також зазначали доволі часто.

Найбільша частка респондентів, яким вистачало інформаційної підтримки, була на КПВВ «Гнутове» (87%). Також, варто зауважити що поінформованість суттєво залежала від віку респондента. Попри те, що респонденти, старші за 60 років, подорожують через лінію розмежування частіше, вони також почуваються менш поінформованими (27%), ніж респонденти віком 18-34 та 35-59 років (18% обидва).

▶ ІНФОРМАЦІЙНІ ВКАЗІВНИКИ, ЯКИХ БРАКУЄ (У РОЗБИВЦІ ЗА СТАТТЮ ТА ВІКОВОЮ ГРУПОЮ РЕСПОНДЕНТІВ)

Відсотки розраховуються всередині кожної групи (за віком). Респонденти могли вказати декілька проблем.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

На додачу до опитування, монітори БФ «Право на захист» здійснюють моніторинг через спостереження на всіх п'яти КПВВ. Інформація, подана нижче, описує ситуацію станом на кінець березня. Умови очікування продовжують впливати на процес перетину. Це становить небезпеку для життя та здоров'я людей, що подорожують через лінію розмежування.

У перші шість місяців 2020 року монітори ПнЗ повідомили про п'ять смертей, що сталися поблизу КПВВ. Двоє осіб померли на КПВВ «Мар'їнка». Один смертельний випадок стався на КПВВ «Майорське», інший на КПВВ «Станиця Луганська». Один чоловік помер на КПВВ «Новотроїцьке».

Крім того, згідно з інформацією з відкритих джерел, одна особа загинула на КПВВ «Горлівка» на НПУТ.

КПВВ «ГНУТОВЕ»

	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	⚠	✓	✓
Навіси від сонця/дощу	⚠	✓	⚠
Вентиляція	✓	✓	✓
Обігрівачі	✓	✓	✓
Місця для сидіння	⚠	✓	✓
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✓	✓	✓
Одноразовий посуд	✓	✓	✓
Питна вода	✓	✓	✓
Технічна вода	✓	✓	✓
Мусорні баки	✓	✓	✓
Туалети	✓	✓	✓
Мило/санітайзер для рук	✓	✓	✓
Туалетний папір	⚠	✓	✓
Транспортне сполучення між КПВВ та «0» БП	✖	✖	✖
Інвалідні візки	⚠	✓	✓

- ✓ - достатня кількість/задовільний стан/зручне розташування
- ⚠ - недостатня кількість/незадовільний стан або недостатнє обслуговування/незручне розташування
- ✖ - відсутність цих об'єктів

На КПВВ існує потреба подовжити навіси та встановити більше місць для сидіння на в'їзді з боку НПУТ.

Велика відстань між КПВВ ПУТ та НПУТ залишається проблемою на цьому КПВВ. Людям доводиться долати пішки більше кілометра. У 2020 р., «Гнутове» залишається єдиним КПВВ з цією проблемою.

Première Urgence Internationale надає медичну допомогу на КПВВ за розкладом (8:00 – 15:30).

КПВВ «МАЙОРСЬКЕ»

	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	⚠	✓	⚠
Навіси від сонця/дощу	⚠	✓	⚠
Вентиляція	⚠	✓	✓
Обігрівачі	✓	✓	✓
Місця для сидіння	✖	✖	✖
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✓	⚠	✓
Одноразовий посуд	⚠	✖	⚠
Питна вода	✓	✓	✓
Технічна вода	✓	✓	✓
Мусорні баки	✓	✓	✓
Туалети	✓	✓	✓
Мило/санітайзер для рук	⚠	⚠	✓
Туалетний папір	✓	⚠	✓
Транспортне сполучення між КПВВ та «0» БП	✓	✓	✓
Інвалідні візки	⚠	✖	✖

- ✓ - достатня кількість/задовільний стан/зручне розташування
- ⚠ - недостатня кількість/незадовільний стан або недостатнє обслуговування/незручне розташування
- ✖ - відсутність цих об'єктів

Реконструкція на КПВВ була завершена у 2019 р., що значно покращило умови на КПВВ: встановлення модулів очікування та модулів паспортного контролю, туалетів, навісів. Також, було побудовано відділення Ощадбанку та відкриті їдальня і три магазини.

Тим часом, пішохідна зона однаково потребує навісів, позаяк останні не досягають модулів. Також не вистачає місць для сидіння поблизу модулів представників Координаційної групи.

На в'їзді до КПВВ з боку ПУТ та НПУТ є укриття на випадок обстрілу, втім не вистачає дорожніх знаків. Крім того, в деяких місцях відсутні знаки мінної небезпеки.

УВКБ ООН надали стіл для заповнення заяв, який був встановлений поруч з модулем Координаційної групи; над столом був натягнутий навіс для захисту столу від негоди.

Première Urgence Internationale надає медичну допомогу на КПВВ за розкладом (08:30 – 15:30).

КПВВ «МАР'ІНКА»

	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	✓	✓	✓
Навіси від сонця/дощу	✓	✓	✓
Вентиляція	⚠	✓	✓
Обігрівачі	⚠	✓	✓
Місця для сидіння	⚠	✓	✓
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✓	⚠	✓
Одноразовий посуд	✗	✗	✗
Питна вода	✓	✓	✓
Технічна вода	✓	✓	✓
Мусорні баки	✓	✓	✓
Туалети	✓	✓	✓
Мило/санітайзер для рук	⚠	⚠	⚠
Туалетний папір	✓	✓	✓
Транспортне сполучення між КПВВ та «О» БП	✓	✓	✓
Інвалідні візки	⚠	✓	⚠

- ✓ - достатня кількість/задовільний стан/зручне розташування
- ⚠ - недостатня кількість/незадовільний стан або недостатнє обслуговування/незручне розташування
- ✗ - відсутність цих об'єктів

Незважаючи на загальний задовільний стан КПВВ, залишається ряд проблем: туалети мають погане водопостачання через несправність водопровідної свердловини. На КПВВ не вистачає одноразового посуду в наметі ДСНС та гігієнічних засобів в туалетах.

Умови в нещодавно побудованому бомбосховищі вкрай незадовільні: стеля протікає, немає дверей і місць для сидіння.

Люди часто скаржаться на відсутність прямого транспортного сполучення між КПВВ та м. Мар'їнка.

Працівники КПВВ продовжують скаржитися на обмеженість пропускнуої здатності на паспортному контролі.

Première Urgence Internationale надає медичну допомогу на КПВВ за розкладом (8:00 – 15:00).

КПВВ «НОВОТРОЇЦЬКЕ»

	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	✓	✓	✓
Навіси від сонця/дощу	!	!	!
Вентиляція	✓	!	✓
Обігрівачі	!	!	✓
Місця для сидіння	!	!	!
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✓	!	✓
Одноразовий посуд	✗	✗	✗
Питна вода	✓	✓	✓
Технічна вода	✓	✓	✓
Мусорні баки	✓	✓	✓
Туалети	✓	✓	✓
Мило/санітайзер для рук	!	!	!
Туалетний папір	✗	✗	✗
Транспортне сполучення між КПВВ та «0» БП	✓	✓	✓
Інвалідні візки	✗	✗	✗

- ✓ - достатня кількість/задовільний стан/зручне розташування
- ! - недостатня кількість/незадовільний стан або недостатнє обслуговування/незручне розташування
- ✗ - відсутність цих об'єктів

Інфраструктура КПВВ «Новотроїцьке» у задовільному стані. Серед основних проблем монітори зазначили, що поряд з мобільним офісом Ощадбанку бракує навісів та місць для сидіння, а відвідувачі скаржаться на недостатню вмістимість відділення. Таким чином, людям часто доводиться стояти під сонцем або сидіти на землі, очікуючи в чергах.

На КПВВ не вистачає одноразового посуду в наметі ДСНС та гігієнічних засобів в туалетах.

Гігієнічний стан туалетів на КПВВ залишається актуальною проблемою: каналізаційні ями були переповнені, а стічні води витікали на сусідні поля.

Укриття на випадок обстрілів та мінні вказівники у задовільному стані та зручно розташовані. Укриття на випадок обстрілів видається доступним для людей з обмеженою мобільністю.

Працівники КПВВ продовжують скаржитися на обмеженість пропускної здатності на паспортному контролі.

Première Urgence Internationale надає медичну допомогу на КПВВ за розкладом (8:00 – 15:30).

КПВВ «СТАНІЦЯ ЛУГАНСЬКА»

	Кількість	Стан	Розташування
Зона очікування	✓	✓	✓
Навіси від сонця/дощу	✓	✓	✓
Вентиляція	✓	✓	✓
Обігрівачі	⚠	✓	✓
Місця для сидіння	✓	✓	✓
Ліжка/постільна білизна (в палатках ДСНС)	✗	✗	✗
Одноразовий посуд	✗	✗	✗
Питна вода	⚠	✓	⚠
Технічна вода	⚠	✓	⚠
Мусорні баки	✓	✓	✓
Туалети	✓	⚠	✓
Мило/санітайзер для рук	✗	✗	✗
Туалетний папір	✗	✗	✗
Транспортне сполучення між КПВВ та «О» БП	✓	✓	✓
Інвалідні візки	⚠	✓	✓

- ✓ - достатня кількість/задовільний стан/зручне розташування
- ⚠ - недостатня кількість/незадовільний стан або недостатнє обслуговування/незручне розташування
- ✗ - відсутність цих об'єктів

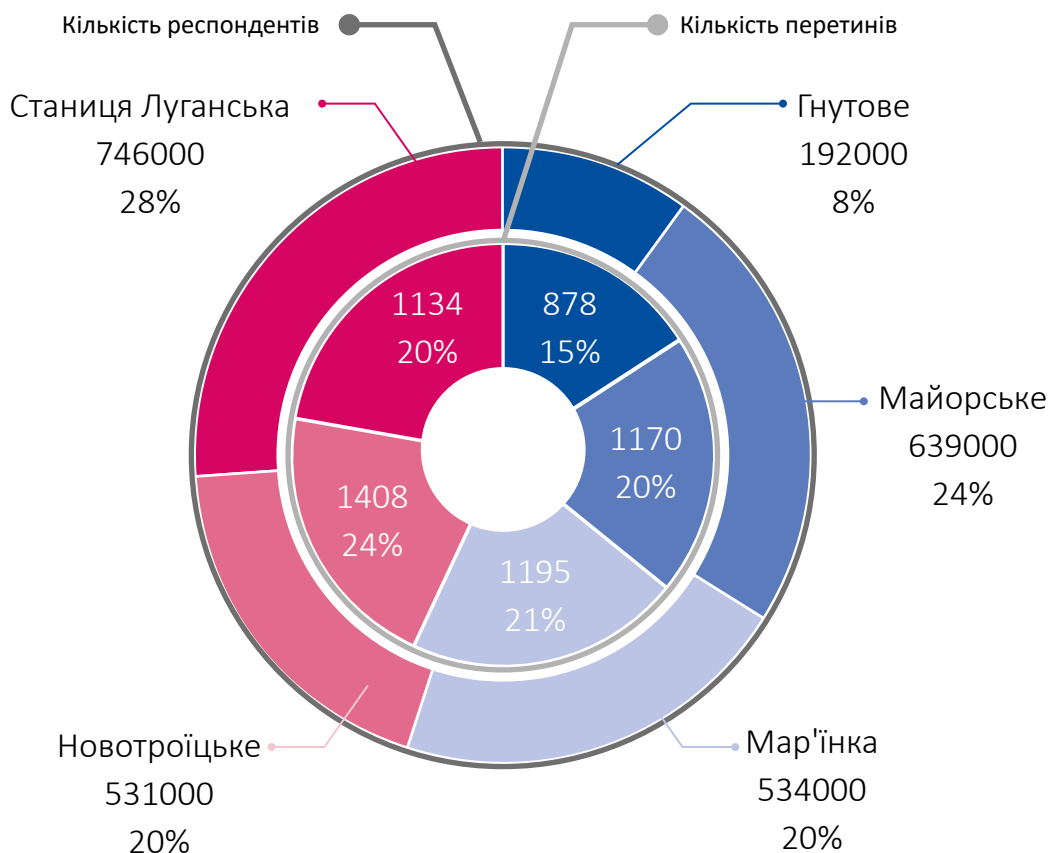
«Станиця Луганська» є єдиним КПВВ, де немає автомобільної черги через те, що відремонтований міст недостатньо широкий. Реконструкція мосту залишається спірним питанням для сторін конфлікту протягом усього періоду роботи КПВВ у Луганській області. Автомобільний рух залишається нагальною потребою. Відкриття КПВВ «Золоте» в Луганській області також полегшило б ситуацію; втім, сторони досі не дійшли компромісу з цього питання.

Укриття на випадок обстрілу перебуває у задовільному стані. Втім, воно незручно розташоване за парканом.

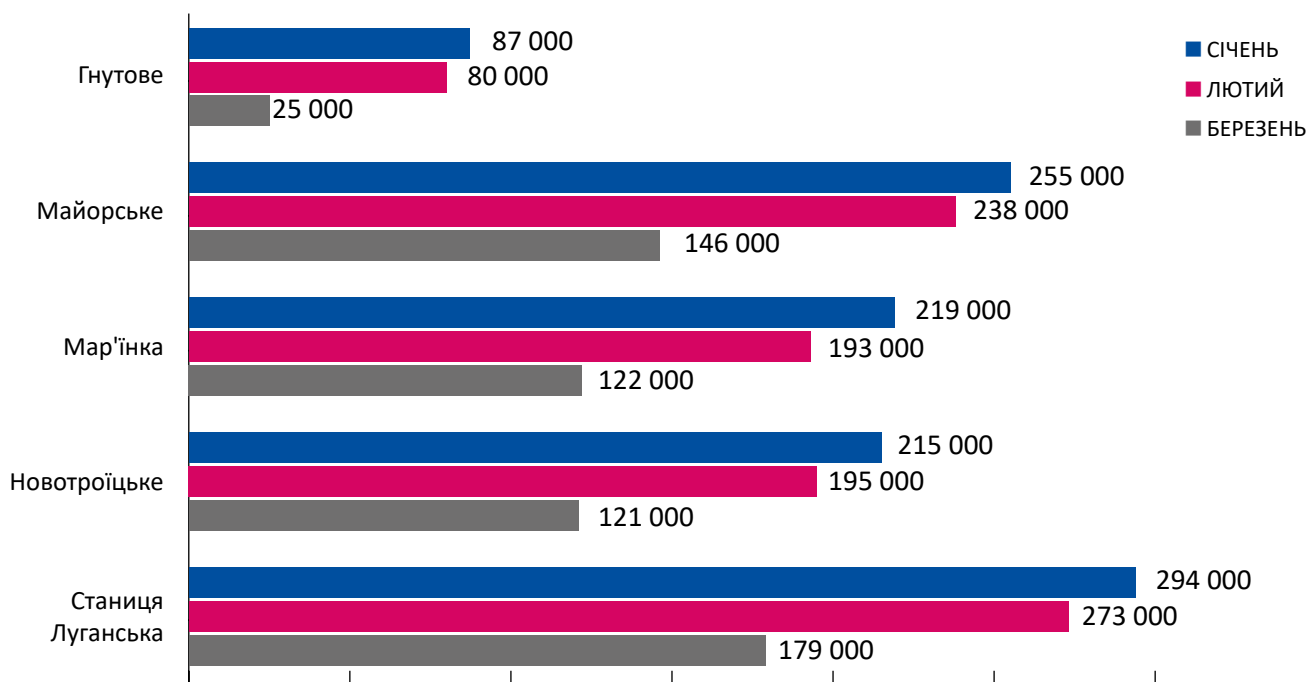
Медичну допомогу на КПВВ надають працівники НУО «Лінія життя», Міжнародного комітету Червоного Хреста та ДСНС.

ДОДАТОК 1. ПЕРЕТИН КПВВ У СІЧНІ-ЧЕРВНІ 2020³

▶ КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ ТА РЕСПОНДЕНТІВ ПО КПВВ

▶ КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕТИНІВ ПО МІСЯЦЯХ

22 березня, КПВВ повністю призупинили свою діяльність. Відтоді лінію розмежування перетнули приблизно 14 000 осіб на всіх п'яти КПВВ.

³ Загальна статистика перетину та візуалізація даних доступні на панелі управління УВКБ ООН, інформація отримана від Державної прикордонної служби України - <https://goo.gl/TZbU8c>